

UCHWAŁA NR LXXX/462/2024

RADY MIEJSKIEJ W SOLCU NAD WISŁĄ

z dnia 30 stycznia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Solec nad Wisłą.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Solcu nad Wisłą
Tadeusz Szczerba

Uzasadnienie
do uchwały Nr LXXX/462/2024
Rady Miejskiej w Solcu nad Wisłą
z dnia 30 stycznia 2024 r.

Konieczność opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.).

Program ma stanowić podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które będą podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy domowej w gminie oraz zminimalizować jego skutki.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Solcu nad Wisłą
Tadeusz Szczerba

Załącznik do Uchwały nr LXXX/462/2024
Rady Miejskiej w Solcu nad Wisłą
z dnia 30 stycznia 2024 roku

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 -2030

Miasto i Gmina Solec nad Wisłą
styczeń 2024

Spis treści:

Wstęp.....	str. 3 - 4
I. Podstawa prawna programu.....	str. 4 - 6
II. Podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy domowej.....	str. 6 - 9
III. Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Solec nad Wisłą	str. 9 - 11
IV. Zasady działania Programu.....	str. 12 - 13
V. Analiza SWOT zjawiska przemocy.....	str. 14 - 15
VI. Cele Programu.....	str. 15
VII. Adresaci Programu.....	str. 16
VIII. Realizacja Programu	str. 17
IX. Zasoby Gminy Solec nad Wisłą w zakresie realizacji Programu	str. 17 - 18
X. Finansowanie Programu	str. 18
XI. Monitoring i ewaluacja	str. 18 - 19
Zakończenie	str. 19 - 20

WSTĘP

Przemoc domowa stanowi jeden z poważniejszych problemów współczesnych państwa na całym świecie. Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc jest zjawiskiem na tyle wszechobecnym, że jego wyjaśnienie wymaga interdyscyplinarnego spojrzenia. Analizuje się je zarówno na gruncie prawnym, moralnym, społecznym oraz psychologicznym. Psycholog i prawnik trochę inaczej będą widzieli i rozumieli zagadnienie przemocy, choć przyświecają im te same cele tj. ochrona ofiar, i przeciwdziałanie przemocy domowej. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest ochrona osób przed przemocą. Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Rodziny doznające przemocy pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Niniejszy program poświęcony jest zjawisku przemocy domowej, jego głównym celem jest przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy. Program ma sprzyjać wzrostowi efektywności podejmowanych działań przeciwko redukowaniu zjawiska przemocy domowej, w szczególności w dziedzinie profilaktyki, ochrony i wsparcia osób dotkniętych przemocą, a także oddziaływania wobec osób stosujących przemoc. W niniejszym programie wytyczono kierunki działań, jakie Gmina Solec nad Wisłą, podejmuje i będzie podejmować dla realizacji zadań w zakresie zwalczania i przeciwdziałania przemocy domowej oraz efektywnej ochrony osób doznających przemocy domowej na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia. Ponadto w Programie zawarto zasady monitorowania i ewaluacji jego efektów.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 stanowi wypełnienie zasadniczego zadania określonego w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz.

1249 ze zm.), którym jest opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Program planowany jest w perspektywie kilkuletniej jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017 - 2023, ale ze względu na nowelizację przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 535) wymaga uzupełnienia oraz aktualizacji.

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 powstał w oparciu o literaturę podejmującą problem oraz zapisy ustaw i programów. Nadrzędnym dokumentem regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. Z 2021 r., poz. 1249 ze zm.).

Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 realizowane będą także w oparciu o następujące akty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t. j. Dz. U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm.);
2. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023, poz. 1426 ze zm.);
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 poz. 40 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. . u. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.);
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022r., poz. 1375 ze zm.);
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939)
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151)
11. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2022r., poz. 2123 ze zm.)
12. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1550 ze zm.)

13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870);

14. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r., w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka. Któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową (Dz. U. z 2023 r., poz. 1159);

15. Uchwała Rady Miejskiej w Solcu nad Wisłą Nr LXXIV/417/23 z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie Miasta i Gminy Solec nad Wisłą.

Program jest spójny z:

a) Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r., MP z 2023 r., poz. 1232);

II. PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Przemoc jest zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa na odpowiedzialności za swoje czyny, mimo, że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz więcej przyczyna przemocy domowej jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale i od innych substancji psychoaktywnych.

Nowelizacja ustawy o przemocy domowej wprowadziła zmianę terminologii przemocy w rodzinie na przemoc domową, rozszerzyła katalog osób doznających przemocy domowej. Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie jako „osoby doznającej przemocy domowej”. Ponadto nowelizacja zmienia między innymi procedurę „Niebieskie Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) przemocą domową określane jest jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną,

psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) Naruszające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
- b) Naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną
- c) Powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) Ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej
- e) Istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Nowelizacja ustawy rozszerzyła katalog osób doznających przemocy domowej, który obejmować teraz będzie:

- a) Małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) Wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków
- c) Rodzeństwo oraz ich wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków
- d) Osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i małżonków
- e) Osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków
- f) Osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków
- g) Osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania
- h) Małoletniego wobec którego jest stosowana przemoc domowa
- i) Osobą doznającą przemocy jest również małoletni będący świadkiem przemocy domowej wobec wyżej wymienionych osób.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system, wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna** – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, ponizanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- **Przemoc seksualna** – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
- **Przemoc ekonomiczna** – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne - ogólnopolskie i lokalne - spowodowały zmiany świadomości społecznej i większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Zjawisko przemocy na terenie Miasta i Gminy Solec nad Wisłą wymaga opracowania dokładnej diagnozy tego problemu. Konieczne też jest zbudowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W MIEŚCIE I GMINIE SOLEC NAD WISŁĄ

Zjawisko przemocy jest problemem trudnym do zdiagnozowania ze względu na złożoność form, jakie przybiera, ale także postawę osób doświadczających przemocy, które często z różnych przyczyn nie zgłaszają problemu odpowiednim służbom. Sprawcami przemocy są najczęściej osoby najbliższe, w przypadku osób dorosłych małżonkowie i partnerzy, w odniesieniu do dzieci rodzice. W przypadku przemocy wobec osób dorosłych najczęstszą okolicznością towarzyszącą aktom przemocy jest alkohol. Aktom przemocy wobec dzieci towarzyszą inne sytuacje kryzysowe w rodzinie. Wskazania te można uznać za istotne w kontekście możliwości przeciwdziałania przemocy domowej poprzez wczesną diagnostykę problemów rodziny i udzielenie odpowiedniego wsparcia.

Na terenie gminy Solec nad Wisłą przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem uzależnienia, bezrobociem, niskimi dochodami, brakiem umiejętności rodzicielskich, czy podczas toczących się spraw rozwodowych i rozpadu małżeństw. To stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny jest istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy.

Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz osobistego lub instytucjonalnego w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

Na terenie Miasta i Gminy Solec nad Wisłą działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej koordynuje Zespół Interdyscyplinarny. Zespół został powołany Uchwałą Rady Miejskiej w Solcu nad Wisłą Nr LXXIV/417/23 z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie Miasta i Gminy Solec nad Wisłą. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności, a także możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentuje, podejmująca współpracę i skoordynowane działanie mające na celu niesienie pomocy osobom pokrzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie gminy Solec nad Wisłą. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wykonują zadania w ramach obowiązków zawodowych i służbowych oraz społecznych. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele:

Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Lipsku, dzielnicowy z terenu Gminy Solec nad Wisłą, przedstawiciele oświaty, kierownik i pracownicy socjalni Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą, Pielęgniarka NZOZ w Solcu nad Wisłą, przedstawiciel Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Solcu nad Wisłą, przedstawiciel PCPR w Lipsku. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) w szczególności przez:

a) Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;

- b) Inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- c) Inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- d) Opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- e) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym ;
- f) Powoływanie grup diagnostyczno – pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań
- g) Monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”
- h) Przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a
- i) Kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową
- j) Składanie na wniosek grupy diagnostyczno – pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535)

Podstawa podejmowanej interwencji w środowisku wobec osób dotkniętych przemocą domową jest tzw. procedura „Niebieskie Karty”. Procedura ta obejmuje ogół pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Do pracy z każdą rodziną dotkniętą przemocą Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno – pomocową, w skład której wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz policji, a grupę można rozszerzyć o przedstawicieli innych podmiotów zgodnie z wytycznymi ustawy.

IV. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej. Program oparty jest na zasadach:

1. Jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
2. Szczególnej ochrony dzieci z zachowaniem prawa do wychowania w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie wsparcia do prawidłowego funkcjonowania

3. Wzajemna współpraca i współdziałanie organów władzy publicznej oraz organizacji pozarządowych

LP.	ZADANIE	OPIS ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR LUB KOORDYNATOR
1.	Prowadzenie przez zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku - Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie - Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach -Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy o środowisku lokalnym - Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie - Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy - Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań 	2024 – 2030	Zespół Interdyscyplinarny
2.	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - Określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk - Praca socjalna z osobami 	2024-2030	Zespół Interdyscyplinarny M-GOPS KPP Lipsko GKRPA

		doznającymi przemocy - Pomoc prawna dla ofiar przemocy		
3.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej	- Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury Niebieskiej Karty i prowadzenia interwencji kryzysowej. W tym celu przeprowadzane będą obok szkoleń resortowych wspólne szkolenia służb, udział w szkoleniach, konferencjach tematycznych - Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	2024-2030	GKRPA Zespół Interdyscyplinarny M-GOPS
4.	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy domowej poprzez działania informacyjno – edukacyjne, a w szczególności:	- Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy domowej wśród lokalnej społeczności - Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy; - Spotkania informacyjne z mieszkańcami Gminy	2024-2030	GKRPA M-GOPS KPP Lipsko

V. ANALIZA SWOT ZJAWISKA PRZEMOCY

Analiza SWOT jest najczęściej stosowanym narzędziem w planowaniu strategicznym, a służy zgromadzeniu i uporządkowaniu danych, dzięki którym można dokonać analizy perspektyw na przyszłość oraz wysnuć wnioski strategiczne dla danej jednostki osadniczej. Dzięki zastosowaniu techniki SWOT ocenie poddawane są zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki, które mogą mieć wpływ na rozwój gminy. Poprzez analizę zasobów i otoczenia gminy możliwe jest określenie jej priorytetów rozwojowych. Skrót SWOT to akronim czterech angielskich słów, które zarazem stanowią cztery elementy tej techniki. Są to **Strengths** (mocne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia).

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest unikanie zagrożeń, wykorzystywanie szans, wzmocnienie słabych stron oraz opieranie się na mocnych stronach.

Analiza SWOT w zakresie problemu przemocy

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego , grup diagnostyczno – pomocowych oraz instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy. 2. Wyspecjalizowana kadra posiadająca wiedzę z zakresu pracy z rodzinami dotkniętymi zjawiskiem przemocy 3. Zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca problemu przemocy domowej i reagowanie na sytuacje przemocowe 4. Upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży działań informacyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy 5. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem przemocy oraz uzależnień dostępu do specjalistycznego wsparcia 6. Duża ilość szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej 7. Dobre rozpoznanie środowiska przez pracowników socjalnych 8. Zaangażowanie oraz dobra współpraca wielu podmiotów w działaniach na rzecz dzieci i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy (m.in. policja, placówki oświatowe, służba zdrowia, kuratorzy, M-GOPS, GKRPA).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Długi okres rozstrzygania spraw w sądach 2. Zatajenie przez członków rodziny i bliskich przemocy domowej 3. Brak mieszkań socjalnych dla osób doświadczających przemocy 4. Zbyt mała dostępność do specjalistów: psychologa, terapeuty rodzinnego 5. Zjawisko przemocy mocno zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy 6. Wycofanie zeznań przez osoby doznające przemocy, co utrudnia udzielenie pomocy 7. Brak współdziałania ze strony osoby doznającej przemocy 8. Niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy 9. Brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych

<p>9. Nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (policja)</p> <p>10. Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny</p> <p>11. Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami;</p> <p>12. Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym</p> <p>13. dobra współpraca pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna)</p>	
Szanse	Zagrożenia
<p>1. Integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez Zespół Interdyscyplinarny oraz rozwiązywanie problemów poszczególnych rodziny przez grupy diagnostyczno – pomocowe</p> <p>2. Zwiększająca się dostępność specjalistycznego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej</p> <p>3. Możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa</p> <p>4. Zmiana postaw społecznych, obalenie mitów, stereotypów na temat przemocy</p> <p>5. Zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień od alkoholu i innych środków odurzających oraz przemocy domowej</p> <p>6. Wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej</p>	<p>1. Współwystępowanie problemów uzależnień od alkoholu i innych środków odurzających ze zjawiskiem przemocy</p> <p>2. Społeczne odczucie o zbyt niskich karach dla sprawców przemocy domowej w stosunku do rangi popełnionych czynów (zwłaszcza w razie warunkowego zawieszenia kary)</p> <p>3. Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo – wychowawczych</p> <p>4. Niechęć do współpracy osób ze strony doświadczających przemocy domowej – poczucie zagrożenia</p> <p>5. Utrzymujące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dotyczące przemocy oraz przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej (negatywne wzorce zachowań)</p> <p>6. Duże bezrobocie na terenie gminy</p> <p>7. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin</p> <p>8. Negatywne wzorce zachowań społecznych</p>

VI. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy domowej.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy domowej.
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy .
4. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy domowej poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 skierowany jest do mieszkańców Gminy Solec nad Wisłą i obejmuje w szczególności:

1. Osoby uwikłane w przemoc domową, czyli zarówno osoby wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz osoby wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc oraz świadkowie przemocy domowej.
2. Mieszkańcy Gminy Solec nad Wisłą, w tym osoby zagrożone przemocą domową.
3. Przedstawiciele instytucji i służb – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
4. Osób uzależnionych od alkoholu lub innych środków odurzających.
5. Rodzin doświadczających problemów opiekuńczo – wychowawczych.
6. Specjalistów zajmujących się zawodowo udzielaniem wsparcia społecznego.

VIII. REALIZACJA PROGRAMU

Pełna realizacja wyznaczonych celów uzależniona jest od stopnia zaangażowania podmiotów i osób działających w obszarze wsparcia społecznego, liderów samorządowych Gminy, a także wielkości środków finansowych przeznaczonych na realizację programu. Program realizowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny działający na terenie Gminy, w skład którego wchodzi:

- 1 Kierownik Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą.
2. Przedstawiciel Policji.
3. Przedstawiciel Miejsko- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Solcu nad Wisłą
4. Przedstawiciel ochrony zdrowia.
5. Przedstawiciel oświaty.
6. Przedstawiciel PCPR w Lipsku.

7. Przedstawiciel Zespołu Kuratorskiej Służby Sadowej w Lipsku

IX. ZASOBY MIASTA I GMINY SOLEC NAD WISŁĄ W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

1. Zasoby instytucjonalne

- a) Miejsko -Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Solcu nad Wisłą,
- b) Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą,
- c) Komenda Powiatowa Policji w Lipsku,
- d) Placówki oświatowa na terenie Miasta i Gminy Solec nad Wisłą,
- e) Placówki ochrony zdrowia,
- f) Instytucje kościelne,
- g) Sołtysi i rady sołeckie, radni,

2. Mocne strony:

- a) dobrze przygotowana i stale doszkalająca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,
- b) znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami,
- c) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- d) dobra współpraca pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna).

3. Słabe strony:

- a) niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy,
- b) brak wypracowanych systemów wspomaganie działań profilaktycznych na terenie Gminy i powiatu lipskiego.

4. Zagrożenia:

- a) słaba kondycja ekonomiczna rodzin,
- b) negatywne wzorce zachowań społecznych,
- c) bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodzin,
- d) problemy alkoholowe członków rodzin,
- e) niska konsekwencja w działaniach ofiar przemocy.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 będą:

1. Środki własne gminy:

- a) Będące w budżecie Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą na realizację zadań przeciwdziałania przemocy domowej.
- b) Pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – działania profilaktyczne o tematyce przeciw uzależnieniowej i profilaktyce.

2. Dotacje celowe z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Celem monitorowania Programu jest pokazanie wiarygodnych, rzetelnych informacji o stanie zaawansowanych prac, postępach, uchybieniach w realizacji zadań czy zaniechaniu realizacji zadania z uzasadnioną przyczyną. Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i opracowaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań programowych. Umożliwi to bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych działań.

Wnioski z monitoringu w formie sprawozdania będą stanowić jeden z elementów aktualizacji programu. Sprawozdanie z monitoringu będzie sporządzane do dnia 31 marca każdego roku i przekładane Radzie Miejskiej w Solcu nad Wisłą przez Kierownika M-GOPS w Solcu nad Wisłą wraz ze sprawozdaniem z działalności OPS.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

1. Liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy domowej.
2. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej.
3. Liczba sprawców przemocy domowej.
4. Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu.
5. Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”.
6. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
7. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych czy psychologiczno – terapeutycznych.
8. Liczba działań profilaktycznych w placówkach oświatowych.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Mieście i Gminie Solec nad Wisłą oraz na zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Ewaluację Programu prowadzi będzie Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

ZAKOŃCZENIE

Zjawisko przemocy domowej od wielu lat znajduje się w obszarze problemów społecznych, które nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc domowa występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Wręcz przeciwnie każdego dnia podejmować trzeba wysiłek ukierunkowany na zapobieganie przemocy domowej. Przede wszystkim udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń uniknąć. Specyfikacja problemu przemocy i jej wieloaspektowy sposób rozpatrywania powoduje, że tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy jest zadaniem bardzo trudnym i złożonym. Pomoc osobom dotkniętym przemocą domową wymaga podejścia interdyscyplinarnego, systemowego oraz szeregu złożonych działań opartych na wiedzy z zakresu różnych dziedzin z wykorzystaniem kompetencji instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Realizacja zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która jest konieczna, aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla potrzebujących i zapobieganie kolejnym aktom przemocy. Osiągnięte cele Programu wpłyną na pobudzenie aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz umożliwią lepszą współpracę pomiędzy jednostkami i podmiotami działającymi na rzecz tych osób i rodzin. Program ma charakter otwarty tzn. dopuszcza się jego rozszerzenie o dodatkowe rozwiązania lub modyfikacje zaproponowanych działań stosownie do możliwości i pojawiających się potrzeb.

Opracował:

Grzegorz Adamski

Kierownik M-GOPS w Solcu nad Wisłą.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Solcu nad Wisłą

Tadeusz Szczerba